

quals no sabíem si podíem comptar. He de confessar que els qui organitzàrem el X Congrés ho férem amb una gran il·lusió —no cal dir-ho— però amb una certa recança; la recança, el temor que allà només ens trobaríem els vells enyoradissos. I no fou així. A Perpinyà, hi acudí la joventut en nombre més que satisfactori, i amb un entusiasme exemplar; i aquí, a Reus, hi ha acudit encara en major nombre i amb tant o més d'entusiasme. Res no pot ésser més reconfortant, perquè ja ho veieu: entre els vells veterans i vosaltres tan joves hi ha un hiat profund i tristíssim, bé que amb il·lustres excepcions. Un hiat produït per l'absència de tantes generacions amb l'esperit nacional afeblit, esborrat per una dictadura implacablement anticultural.

Podem tenir, doncs, confiança. L'interès que heu posat en aquest Congrés i que heu demostrat tot atapeint la sala d'actes, no gens confortable per la calor, fa preveure un futur obert a totes les possibilitats. Tot contemplant a través de la pantalla de la televisió l'espectacle de l'entusiasta i multitudinària participació en les sessions científiques, el meu estimat i admirat amic Jordi Gol em deia: un poble així no pot morir. A nosaltres ens toca abans que ningú d'assegurar la continuïtat dels Congressos de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana, una faceta de la trama cultural del nostre país més important que moltes d'altres. I cal que tinguem ben present que el deure de servir el país és un deure de tothom i de cada hora.»

224

Després de dinar s'efectuà una detallada visita al Monestir de Poblet dirigida per monjos de la comunitat, amb l'encert i solvència propis.

El mateix dia 26, al vespre, al bonic i peculiar Teatre Fortuny de Reus, la Companyia de Teatre Estable oferí una encertada representació de l'obra *Woyzeck*, de G. Büchner.

El dia 27, a l'Auditori de la Salle, una atractiva Sessió Musical fou oferta als congressistes. L'Orfeó Reusenc i l'Esbart Dansaire actuaren amb notable èxit.

Explícitament per als acompanyants dels congressistes, es realitzà una visita adequadament dirigida i comentada al Monestir de Santes Creus, als monuments romans de Tarragona i al Museu Pau Casals de Sant Salvador.

Sessió administrativa

JOSEP LAPORTE

President del Congrés (Barcelona)

Comencem, si us sembla, aquesta Sessió Administrativa, que forçosament haurà de ser breu, de menys d'una hora, perquè ja he dit abans que a dos

quarts d'una haurem d'interrompre la sessió per rebre el Molt Honorable President i les altres personalitats que ens vénen a acompanyar a l'acte de clausura que s'iniciarà a la una.

Per començar, hauria de dir unes paraules, que intentaré resumir molt, en nom del Comitè Executiu d'aquest Onzè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana. Ara en farem una mica de balanç, tot el balanç que se'n pot fer amb la proximitat que hi som. Jo entenc que el balanç d'un acte com aquest es fa millor amb perspectiva, és a dir, crec que el Congrés de Perpinyà va poder ser molt més valorat amb perspectiva, quan ja feia un temps que havia passat. Espero que d'ací a un temps pugui ésser valorat amb totes les seves virtuts i tots els seus defectes, que també n'ha tingut, aquest Onzè Congrés que estem acabant de celebrar a Reus.

Us voldria recordar que aquest Comitè Executiu nasqué d'una decisió conjunta de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears i de la Societat Catalana de Biologia, que han estat, des de fa molts anys, les patrocinadores d'aquests Congressos de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana. En nom dels meus companys i en el meu propi m'és plaent, una vegada més, d'agrair vivament, tant a una entitat com a l'altra, la confiança que en nosaltres han dipositat per a l'organització d'aquest Congrés. No sé si ho haurem fet prou bé, el que puc dir és que tots els meus companys s'hi han esforçat molt i és obvi que, almenys, hem fet el Congrés, i l'hem fet quan estava previst i l'hem fet, crec, ben dignament.

Caldria explicar-vos ara quina és la nostra intenció de cara al futur. Aquest Comitè Executiu a primera vista potser s'hauria de dissoldre avui a les dues de la tarda en el moment que es clogui aquest Congrés. Nosaltres, però, no ho entenem del tot així, no és que vulguem mantenir-nos en uns càrrecs, uns càrrecs que d'altra banda és evident que el que donen és feina, i per això ens en volem anar com més aviat millor, però sí que entenem que tenim un compromís, un doble compromís, diria millor. En primer lloc tenim el compromís de posar en solfa tot allò que s'ha dit en aquest Congrés, de redactar unes conclusions ben fetes, no unes conclusions de primer cop d'ull com es faran, i sobretot tenir cura de l'edició del Llibre d'Actes d'aquest Congrés. De tot això, ens en sentim plenament responsables i declarem, davant d'aquesta Assemblea, que és una tasca que considerem nostra i ens sentim obligats a fer-la i que la farem amb molt de gust. Espero, doncs, que dintre d'un temps no massa dilatat pugui sortir el volum d'Actes del Congrés i amb això sí que ens considerarem alliberats de la feixuga i honrosa càrrega que hem assumit durant tot aquest temps. I aleshores pasarem els papers al Comitè Executiu subsegüent. D'això, en parlarem després, de la mateixa manera que nosaltres no solament vam rebre del Comitè Executiu anterior i del seu president el doctor Alsina i Bofill bons consells, bones paraules i tota una experiència acumulada en l'organització de Perpinyà, sinó que vam rebre un petit fons que ens va permetre d'iniciar imme-

diatament les tasques de preparació d'aquest Onzè Congrès ja fa gairebé dos anys; nosaltres pretenem també de trametre, junt amb els consells, si són escoltats, i amb el resultat de la nostra experiència, un petit fons al Comitè Executiu que ens succeirà per tal d'ocupar-se de tota l'organització del Dotzè Congrès de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana.

Ara voldria passar la paraula, primer al Secretari general, doctor Segura, i després al senyor Gelonch, que ens llegiran les conclusions a què s'ha arribat en aquest Congrès. El doctor Segura parlarà de les conclusions pel que fa a les dues ponències principals, el senyor Gelonch ens parlarà de les activitats dutes a terme pels estudiants.

ANDREU SEGURA

Secretari del Congrès (Barcelona)

Tot seguint les indicacions del nostre president, vull fer constar el nostre agraïment a tots els qui han col·laborat a l'organització d'aquest Congrès, a totes les entitats i associacions que n'han fet possible la realització, sobretot amb la seva ajuda econòmica, i especialment a totes aquelles persones que han integrat la secretaria i també als regidors de l'Ajuntament de Reus que hem tingut constantment aquí per aconseguir que aquest marc pogués ser ocupat per nosaltres. També em semblaria injust oblidar la col·laboració de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques, que, a més d'encomanar-ne al Comitè Executiu actual l'organització, ens ha permès d'ocupar els seus locals de Barcelona. Però em sembla que l'agraïment més important s'ha de fer als vuit-cents trenta-tres inscrits que finalment ha aplegat aquest Congrès, dels quals prop del quaranta per cent han estat estudiants i gairebé el vint per cent postgraduats de primer curs.

Cal dir, també, que hem rebut l'adhesió explícita del Sindicat de Quadres de Catalunya i el bon desig de la Coordinadora d'Usuaris de la Sanitat de Barcelona.

Però, tot seguint les indicacions de brevetat que em sembla que hem de respectar al màxim, vull passar a exposar —i que em perdonin els coordinadors de les ponències si em deixo alguna cosa d'importància, que en tot cas es pot afegir posteriorment— els resums que m'han passat de les conclusions provisionals.

Respecte de la primera ponència, sobre «Biologia del Càncer», podem concloure que, amb la diversitat dels factors etiològics del procés cancerós com a fenomen biològic, és encara molt poc el que sabem i cal aprofundir molt més el coneixement de la biologia de la cèl·lula normal abans de poder esperar un avanç seriós en l'estudi i en el tractament del càncer.

Pel que fa a la segona taula, referida a «Ambient i Càncer», cal constatar que la mortalitat per càncer als nostres països ha augmentat de forma continuada des de començament de segle, i constitueix actualment la sego-

na causa de mort; que no tenim encara als nostres territoris sistemes de registre adequats per mesurar l'aparició d'aquests tumors i els factors relacionats amb la seva etiologia; encara que coneixem un nombre important de factors de risc que estan clarament associats com a factors causals d'alguns tumors i això és prou per a començar una política legislativa i d'intervenció per a la seva prevenció. Segurament el camp d'actuació prioritari ha de correspondre a la modificació d'alguns hàbits i estils de vida que condueixin a actituds més saludables i, per tant, que previnguin l'aparició d'alguns càncers. L'enfrontament amb el càncer com a problema de salut requereix una estructura administrativa i legislativa de coordinació que unifiqui els esforços i els recursos que s'hi esmercin.

Quant a les conclusions de la tercera taula, dedicada a la terapèutica oncològica, la conclusió més remarcable és que el càncer ha de ser tractat amb els remeis disponibles i de suport harmoniosament coordinats i integrats i que d'aquests tractaments s'assenyala la importància, encara cabdal, de la cirurgia, la importància de la radioteràpia que ha de manegar les radiacions ionitzants amb unes dimensions tècniques, científiques i clíniques que han de pertocar a totes les branques de la medicina; i, per acabar, hom valora més que res com una esperança la possibilitat de la quimioteràpia, però el més important és la utilització integrada i coordinada d'aquestes eines per al tractament del càncer. Tant les actituds fatalistes com triomfalistes en la lluita contra el càncer no tenen raó de ser.

Pel que fa a la segona ponència, «Ecologia i Salut», i no «Psicologia i Salut» o «Economia i Salut», com s'ha dit en alguns mitjans de comunicació, podem dir que la primera de les taules constata que la contaminació s'ha d'entendre com una situació d'estrès per al sistema natural, que aquest estrès, aquesta sobrecàrrega pot afectar o pertorbar els sistemes de transport o bé significar una intoxicació de les vies metabòliques d'aquests sistemes, que aquest estrès pot ser produït per l'home o no, que dins el sistema natural (excepció feta de l'home, si fos possible de parlar així) també es donen situacions de contaminació i que les solucions als problemes que tenim plantejats en aquest marc poden abastar tres aspectes. En primer lloc, un aspecte de cultura o de dimensió cívica que és senzill d'entendre: no embrutar. En segon lloc, disposar d'una base per a una Llei de Conservació i de Gestió de la Natura, sense oblidar, però, en tercer lloc, que es tracta de trobar solucions al nivell polític d'organització general de la comunitat.

La segona taula que tractava dels problemes de contaminació física i química del medi a casa nostra fa la constatació que ens falta molt encara per a conèixer acuradament els problemes concrets a tots els països de parla catalana i que les noves institucions han d'assumir aquestes deficiències, que són ara citades per tal de superar-les.

Se'm prega que faci constar explícitament que en el curs del debat s'ha lamentat la manca d'informació sobre l'impacte del medi ambient i els efec-

tes sobre la salut produïts per la utilització industrial de l'energia nuclear. Hom demana a les institucions públiques de Catalunya que en recullin tota la informació possible i la facin pública per tal de poder prendre sobre aquest tema les decisions amb responsabilitat plena.

I pel que fa a l'última taula de la segona ponència, hom conclou que, de moment, no es pot influir sobre la forma de creixement social que està fortament condicionada per l'alternativa energètica, que és força difícil influir sobre polítiques nacionals que continuaran donant prioritat a objectius d'eficiència i rendibilitat i, secundàriament, de salut o de medi ambient. Que els problemes ocasionats per la crisi ecològica no es podran corregir amb la competició i amb la persecució del lucre, la qual cosa fa palesa la necessitat d'una tasca reguladora per part de l'Administració i no com fins ara, repressora a posteriori, insistint fonamentalment en la millor gestió dels recursos ja existents, amb els coneixements disponibles, a través d'un seguiment de les activitats que afecten el medi ambient. S'haurà d'aconseguir una difusió dels coneixements tecnològics que són especialment importants en un país tan dependent com el nostre. I davant la necessitat d'una assignació correcta i eficaç dels recursos en general i dels sanitaris en particular, cal donar prioritat a la recollida i a l'anàlisi de la informació sanitària per tal de valorar les necessitats de la població, per tal d'avaluar l'eficiència dels recursos actualment esmerçats i per tal de conèixer l'eficiència de la nova tecnologia abans que s'introdueixi. Finalment, la implantació jurídic-administrativa d'aquestes mesures requereix que s'eviti la superposició de competències i actuacions sobre el medi per part dels diversos òrgans de l'Administració, i que s'actualitzi la legislació actualment vigent.

ANTONI GELONCH

President de Joventuts Mèdiques

La ponència d'estudiants de l'Onzè Congrés, coordinada pel comitè permanent de les Joventuts Mèdiques de Catalunya i Balears, vol, en primer lloc, mostrar la satisfacció per la presència notable d'estudiants en aquest Congrés. Volem agrair especialment la col·laboració de tots els professionals, companys i companyes, que des de distints aspectes han contribuït a la realització de les nostres activitats. Els estudiants hem estat interpel·lats en aquest Congrés sobre dos temes que ens afecten inqüestionablement: les sortides professionals i l'ensenyament de les ciències de la salut, temàtiques que per altra part presenten nombrosos punts de connexió. Pel que fa a les sortides professionals, els estudiants volem fer una crida a tots els sectors implicats per tal que s'adonin de les gravíssimes dificultats en què es troben els postgraduats més recents pel que fa a la consecució d'un lloc de treball. Aquestes dificultats no són més que la punta de l'iceberg de l'ab-

solta manca de planificació i orientació que s'observa en el camp de la sanitat i també de l'existència de criteris corporativistes que tendeixen a la defensa dels anomenats «camps de treball» en contra de la tendència lògica que aquestes places siguin ocupades per aquells que, independentment de la seva titulació, demostrin unes capacitats millors. Per a solucionar aquesta problemàtica, els estudiants cridem en primer lloc a definir el model sanitari que volem per tal d'enfocar-hi tant l'ensenyament com les distintes sortides professionals. Considerem especialment necessària la sensibilització dels col·legis professionals envers la problemàtica dels postgraduats, i en aquest terreny creiem necessària la potenciació de les bosses d'ajuda i de tots els altres sistemes que puguin contribuir a superar la difícil situació de tants joves professionals de la sanitat sense treball. Considerem també imprescindible la celebració d'unes jornades d'estudi per tal de tractar sobre la problemàtica dels postgraduats en atur, i en aquest sentit creiem necessària la presència dels estudiants en aquests debats. Considerem també necessària la lluita contra el parcialisme professional i gremialista que implica en molts casos de defensa de parcel·les de poder fins ara molt assentades en determinades estructures sanitàries. Considerem, per últim, que la sanitat ha d'estar al servei de tots els ciutadans i no dels mateixos sanitaris, amb la responsabilització consegüent que tot això implica.

Pel que fa al segon dels temes proposats, l'ensenyament de les ciències de la salut, els estudiants hem cregut adient de fer públics els següents punts:

- Considerem necessària la potenciació del concepte d'universitat de les ciències de la salut i, en aquest sentit, considerem interessants totes les aportacions que des de qualsevol posició es puguin fer a la que des d'aquí volem animar a realitzar.
- Considerem imprescindible recórrer el camí que ens dugui a una nova universitat que haurà d'ésser científica, democràtica i catalana i que haurà de lluitar seriosament contra la burocratització.
- Considerem prioritària la necessitat d'establir sistemes d'autocontrol que regulin l'activitat de la universitat.
- Considerem imprescindible la relació de la universitat amb tota la societat i especialment important creiem la col·laboració de la universitat amb els col·legis professionals i les institucions acadèmiques i, d'entre elles, en primer terme, l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears i la Societat Catalana de Biologia.
- Considerem que un factor decisiu per a solucionar els nostres problemes, en el cas de Catalunya, serà la transferència de la Universitat a la Generalitat, la qual haurà de vetllar per l'autonomia d'aquella institució. En aquest sentit, també considerem necessària la potenciació del Consell Interuniversitari de Catalunya.

- Considerem també important la racionalització dels plans d'estudi, de manera que siguin més àgils i més adequats a les necessitats actuals. En aquest sentit, creiem necessària la potenciació de les anomenades «Ciències de la conducta humana» i totes aquelles matèries relacionades amb l'assistència sanitària preventiva i primària, fugint dels excessos de pràctiques hospitalàries que s'observen en determinades especialitats, com el greu cas de la formació de metges de capçalera.
- Per últim, demanem coratge i responsabilitat a totes les institucions públiques per tal de prendre les mesures necessàries que contribueixin a millorar el nivell intel·lectual i humà a les nostres universitats. Considerem similar la problemàtica de totes les universitats dels Països Catalans i en aquest sentit volem denunciar particularment els problemes comuns entorn de la llengua i especialment volem denunciar els interessos manipuladors, desgraciats i nefastos que contra la unitat de la llengua s'observen al País Valencià. La ponència anima tots els estudiants a continuar i aprofundir el debat iniciat aquí, a Reus, amb la perspectiva d'abastar la nova sanitat i la nova universitat que tots reclamem, empresa a la qual tots haurem de col·laborar per tal d'aconseguir la millora de les condicions culturals del nostre poble.

JOSEP LAPORTE

Moltes gràcies. En aquest sentit, jo voldria dir —ja que no ho he dit abans—, que evidentment una altra de las tasques que es creu obligat amb molt de gust a dur a terme aquest Comitè Executiu és la d'acabar d'estructurar aquestes conclusions, donar-los forma i, no solament fer-les públiques, sinó dur-les a mans de totes les personalitats i autoritats interessades en el camp de la sanitat a fi que puguin ser tingudes en compte en el futur immediat.

Passo ara la paraula al doctor Català, company de la Catalunya Nord, que ha tingut la gentilesa d'acompanyar-nos en aquest Congrés i que en nom dels metges d'aquelles contrades ens vol dir unes paraules.

FRANCESC CATALÀ
(Perpinyà)

Senyores i senyors, en nom dels companys rossellonesos presents al Congrés i també dels qui no hi han pogut assistir, en primer lloc haig de donar-vos les gràcies per haver-nos convidat tan cordialment a l'Onzè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana, que d'ençà del 1913 són els màxims aplecs de la medicina catalana.

Passar l'Albera i entrar a Catalunya ha estat sempre per a nosaltres, catalans del Nord, un goig immens ja que, a més del paisatge semblant al nostre, ens ajuden a sentir-nos plenament a casa nostra una parla comu-

na i una mateixa cultura, l'una i l'altra més vives, aquí, i més acurades que en la nostra pròpia terra.

Assistir a les vostres reunions, a les quals amb tanta cortesia ens heu fet, sovint, participar, ha estat també, cada vegada, un plaer molt gran: plaer de trobar companys i amics coneguts i plaer, insospitat abans per nosaltres, de sentir la medicina expressada amb tota normalitat en aquesta nostra llengua totalment exclosa al Rosselló de l'ensenyament i de la recerca mèdica i exclusivament reservada dins el nostre camp professional al diàleg singular amb el malalt.

Aquesta vegada, tanmateix, no ens ha pas atret a la Catalunya Nord l'única joia d'una trobada amical, ni tampoc el desig tan justificable de visitar els monuments cabdals de la nostra història que es conserven a la província de Tarragona és el que ens ha mogut aquests dies a venir a Reus; si bé és lligat a l'amistat i a la història, té per a nosaltres un caràcter més imperatiu, una exigència més gran que pels altres viatges fets a les nostres terres. Aquesta exigència és senzillament la d'un deure contret envers tots vosaltres dues vegades: la primera al juny del 1936, pel Novè Congrés de Metges de Llengua Catalana, la segona a l'octubre del 76, pel Desè d'aquests Congressos. L'un i l'altre, com tots sabeu, tingueren lloc a Perpinyà i llur ressò fou transcendental. A cadascun d'ells centenars de col·legues acudiren vinguts de tots el Països Catalans. Com, avui, els metges rossellonesos haguérem pogut no ésser presents entre vosaltres?

Som, doncs, aquí, avui, un petit grup arribat del peu del Canigó amb l'encàrrec fet pel nostre Consell de l'Ordre del Pirineu Oriental de portar-vos la salutació fraternal dels nostres companys del País Rossellonès.

No hem descuidat, allà, ni l'immens honor que heu fet a la nostra terra, escollint-la dues vegades per aquests Congressos de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana, ni tot el significat posat l'una i l'altra vegada en aquesta tria. Tant el 36 com el 76, era la nostra total catalanitat la que era reconeguda per la vostra presència massiva a casa nostra, pels vostres treballs d'alt nivell presentats i discutits amb col·legues rossellonesos a Perpinyà amb la mateixa normalitat que ho haurien pogut ésser a Lleida, a Mallorca o a València.

Organitzar al Rosselló uns Congressos interessant el conjunt dels Països Catalans és també proclamar ben alt que la cultura catalana no coneix ni les fronteres imposades ni les limitacions vingudes de fora. Aquestes limitacions, desgraciadament, han estat sovint fortes i s'han convertit fins i tot a vegades en pures prohibicions; en són clarament prova els quaranta anys que separen els dos últims Congressos de Perpinyà. Però el nostre retrobament aquí, a Reus, al cap de només tres anys és també una altra prova, la prova que, a desgrat dels trasbalsos de la història, tot pot continuar com abans si ho volem els catalans. Aquesta voluntat de continuïtat és, precisament, un altre dels significats que va tenir el fet d'escollir la capital rossellonesa per a celebrar el desè dels nostres Congressos. Es va voler repre-

dre llur normalitat allà mateix on aquesta s'havia deixat, i això amb la fermesa i l'esperit de fidelitat que donen les causes justes, aqueix mateix esperit que segles enrera inspirà Fray Luis de León quan, reprenent l'ensenyament a la Universitat de Salamanca, després de tres anys d'empresonament per la «Santa Inquisició», va començar el seu curs explicant senzillament; «como decíamos ayer...»

Fer servir la nostra llengua és servir-la, i això ha estat una de les principals motivacions que ha animat els metges catalans no solament a organitzar aquests Congressos majors, sinó també a reunir-se, cada vegada que ha estat possible, en altres col·loquis o seminaris més especialitzats, a fer servir el català en les reunions professionals i a coordinar tot un ensenyament postuniversitari en el nostre idioma, sigui a base de conferències, sigui de publicacions.

De tots aquests esforços per servir a la vegada la ciència i la nostra cultura no heu mancat mai de beneficiar-nos-en, sigui invitant-nos amablement a participar als vostres Congressos, tant al Sud com al Nord de l'Albera, sigui enviant-nos de manera regular les vostres publicacions, particularment les «Monografies Mèdiques», que ens han deixat sempre admirats per la qualitat dels treballs presentats.

232

No podíem trobar millor avinentesa que aquest Congrés de la medicina catalana per donar-vos, públicament, les gràcies en nom dels companys rossellonesos per tantes mostres repetides de confiança i d'amistat. Gràcies a vosaltres sabem ara que la medicina no està obligatòriament separada en dos compartiments lingüístics amb una llengua per a estudiar, per a llegir o escriure i una altra per a enraonar amb els malalts i les famílies. I el fet de saber que la llengua parlada amb el malalt pot servir amb tota normalitat per a analitzar i descriure en articles o llibres la seva malaltia, o dit d'una altra forma, que el català pot ésser llengua científica, és per a nosaltres molt important; important no solament per als metges, sinó també per a tots els rossellonesos que estimem i volem fer estimar la nostra llengua.

El procés de descatalanització que hem sofert i sofrim, més que en cap dels altres Països Catalans per part del centralisme de l'Estat, és tan fort, i el català és tan desconsiderat a casa nostra, que molta gent pensa allà que només pot servir per a treballar la vinya o enraonar del temps vell al pedrís de l'era. Quan se sap aquest estat d'alienació en què es troba el nostre idioma és fàcil d'entendre que la seva recuperació passa al Nord de l'Albera per la seva rehabilitació i aquesta necessita, com ho sabeu, la participació de tots el dominis de la comunicació parlada o escrita. Per sort, en el camp de la literatura, escriptors com Josep Sebastià Pons o Jordi Pere Cerdà han demostrat àmpliament el seu valor com a instruments de creació; ara, en el camp de la ciència, vosaltres ens ho heu portat tot. Amb l'ajuda constant de les vostres societats, particularment de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Societat Catalana de Biologia, heu fabricat unes eines perfectament

adaptades per a expressar tots els treballs d'investigació, i ens heu demostrat diverses vegades i encara, aquí mateix aquests dies, com aquestes eines poden funcionar admirablement. Veus autoritzades han dit en diverses ocasions quan i com s'ha de fer servir la nostra llengua en el domini científic. Aquestes regles —com no ho recordaria?— les vàrem discutir i codificar en el curs d'un col·loqui que va tenir lloc el 25 d'agost de 1973 a la Universitat Catalana d'Estiu de Prada, que reunia a més de metges —entre els quals els promotors d'aquest Congrés—, científics de tota categoria. Les conclusions a les quals es va arribar varen ésser publicades en una mena de manifest que va ésser difós àmpliament i que constitueix, en essència, un veritable codi deontològic per als científics catalans. A més del que aquest manifest ens porta a tots els catalans, el fet que hagi estat elaborat al peu del Canigó, ben a prop de la tomba del nostre mestre comú Pompeu Fabra, ens honora molt i és un motiu més per a donar-vos les gràcies.

I ara voldria llegir una carta del doctor Goujon, que és el president dels metges de grup del Rosselló.

«Estimats amics,

Hauria volgut participar més intensament al vostre Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana, però un viatge llunyà decidit al darrer moment no m'ha permès de preparar un tema desenvolupat. Per altra banda, el President Nacional del Sindicat dels Metges de Grup m'havia confiat la gran alegria que hauria tingut de venir aquí i de fer la coneixença dels metges catalans. Tampoc no ha pogut distreure de les seves múltiples ocupacions la setmana que li feia falta per a assistir als vostres treballs. És per això que m'ha demanat de representar-lo oficialment i portar al vostre Congrés el salut amistós dels metges de França, i particularment dels que treballen en grup o associats.

Vosaltres, estimats confreres, esteu ara reorganitzant la professió mèdica després d'aquest llarg i trist eclipsi. Teniu, doncs, la sort i l'esperança de fer "pell nova". Cal que sigui una vida nova adaptada a la vostra època i a les seves mentalitats; cal que sigui una renovació "raonable", i cal que sigui —penseu-hi— una renovació "sindicalista" que tingui sobretot en compte la "qualitat":

- qualitat de les cures
- qualitat de les relacions amb els malalts
- qualitat de la vida del metge.

Hem conegut, durant molt de temps —vosaltres i nosaltres— una medicina caduca (i si no ho és ben bé encara, cal que ho sigui com més

aviat millor), del metge en vestit de vint-i-un botó que deixava caure de la seva suficiència una "veritat carismàtica". I això era encara més excessiu quan es tractava d'un metge hospitalari! Això s'ha d'acabar, i el Sindicat dels Metges de Grup de França, afavorint la creació d'equips "mèdico-socials", és el marc d'acords amb els municipis i els altres participants socials (sindicats, associacions de veïns, col·lectivitats locals). Tot mantenint el caràcter liberal de la professió.

Nosaltres, responsables de la medicina de grup a França, pensem que és exercint junts, en el marc del Municipi o de tota altra divisió comarcal, que podem conciliar la qualitat de la nostra vida amb la qualitat dels interessos del malalt o de l'ésser social, traumatitzat per les dificultats de la vida, o pels perjudicis de l'ambient que l'envolten i que l'envoltaran obligatòriament.

Us desitjo, estimats confreres catalans, que trobeu les millors solucions, les que més bé vagin amb les mentalitats del nostre país. Teniu un paper important a assumir i vosaltres, que sabeu apreciar l'esperit de grup de la Sardana, sabeu més que ningú que a la vida actual no es balla sol! A l'entrada del Grup Mèdic "Pompeu Fabra" de Prada tenim dues pintures de Picasso: la sardana i les mans juntes amb un ram de flors vermelles: són els símbols que us desitjo per a la vostra medicina.

Dr. HENRI GOUJON»

JOSEP LAPORTE

Moltes gràcies, doctor Català; aquests aplaudiments expressen molt millor que les meves paraules el sentiment de tota l'assemblea. Us agraïm molt el missatge que ens heu portat de part dels vostres col·legues de la Catalunya Nord i no cal dir que us prego que els expresseu també la nostra simpatia, les ganes que tenim de continuar col·laborant i que aquesta col·laboració augmenti. Estem segurs que aquest llarg seguici de Congressos de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana continuarà i voldríem que cada vegada hi fos més activa i més nombrosa la participació dels companys de la Catalunya Nord.

Hem de passar ara a parlar del futur immediat dels Congressos de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana. N'hem fet onze, i hem de començar a pensar en el Dotzè.

Abans de la nostra guerra hi havia un mecanisme en virtut del qual, després de cada Congrés, l'Associació General de Metges de Llengua Catalana, que era la patrocinadora dels Congressos, celebrava una assemblea que no tenia altre objectiu que el de decidir on es feia el proper Congrés i eventualment qui n'era el president i quins eren els temes que s'hi tractarien d'u-

na manera prioritària. En canvi, del final de la dictadura ençà, els Congressos han estat promoguts per dues entitats que tenen un marc tan ampli —tant des del punt de vista geogràfic com des del punt de vista del nombre i de la diversa procedència dels seus membres— com són l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears i la Societat Catalana de Biologia. Aquestes entitats van ésser les que van patrocinar el Congrés de Perpinyà, aquestes entitats foren les que decidiren que aquest Congrés se celebrés a Reus i que jo en fos el president, i aquestes dues entitats són les que en definitiva van donar vida a aquest Comitè Executiu. Ja us deia abans, en començar aquest acte, que aquest Comitè Executiu haurà d'ésser substituït per un altre, constituït com més aviat millor, i que evidentment és el que haurà de tenir cura de l'organització del Dotzè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana. El Comitè que presideixo s'ha reunit aquests dies en diverses sessions per a considerar quines eren les propostes que podríem formular i ens ha semblat que només hi ha una actitud possible. Atès que no hi ha cap altra entitat amb personalitat legal pròpia ni amb capacitat de convocatòria de Congressos, atès que en canvi n'existeixen dues que han estat les patrocinadores i continuen essent-ho, per ara, dels futurs Congressos, entenem que l'Acadèmia i la Societat de Biologia són les que en definitiva hauran de decidir, com més aviat millor, on i quan se celebrarà el Dotzè Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana. Amb el benentès que a partir d'ara es poden admetre tota mena de suggeriments. Qui vulgui, doncs, a partir d'ara, pot fer la proposta del lloc on ens tornarem a trobar d'ací a dos o tres anys. I no solament seran tingudes en compte les propostes que es puguin formular ara i ací, que això ens semblaria molt limitatiu, sinó que resta obert un termini de tres mesos a partir d'avui perquè siguin formulades d'altres propostes per escrit, sigui a l'Acadèmia de Ciències Mèdiques, sigui a la Societat Catalana de Biologia per a la celebració de la propera de les nostres reunions. A la vista de les sol·licituds o de les propostes recollides, tenint en compte, naturalment, la distribució geogràfica que han tingut fins ara els Congressos, aquestes dues entitats s'han compromès de manera conjunta a decidir on i quan se celebrarà el proper Congrés. Aquest Comitè Executiu només perdura amb l'objectiu únic d'editar les Actes i de transmetre al nou Comitè, que serà format per aquestes entitats, tot allò que els podem aportar de positiu.

Ara podem obrir un torn de paraules per veure si hi ha realment alguna proposta concreta o alternativa a aquest pla. Però no podem tancar aquest acte sense que el secretari, primer, i després els representants dels estudiants ens diguin alguna cosa sobre les propostes que s'han tingut sobre la denominació o sobre d'altres aspectes organitzatius que poden tenir els futurs Congressos. Ara té la paraula el senyor secretari.

ANDREU SEGURA

Hem rebut ja fa dies, al Comitè Executiu, tres propostes, una d'elles del president del Col·legi de Farmacèutics de Barcelona, que ens proposa que el nom dels Congressos sigui canviat pel de Congrés de Medicina de Llengua Catalana, nom que no exclouria cap professional sanitari. Hi ha una altra proposta d'un altre company farmacèutic —que s'excusava de no poder assistir però està avui a la sala, i la podrà explicar, potser després—, que suggereix que se'n digués Congrés de Ciències de la Salut de Llengua Catalana o dels Països de Llengua Catalana, o bé Congrés de Ciències Sanitàries de Llengua Catalana. Finalment, hi ha una tercera proposta feta, precisament, a les comunicacions dels estudiants, que parla del Dotzè Congrés de professionals de la Sanitat de Llengua Catalana. Aquestes són les propostes que hem rebut a la Secretaria del Congrés.

JOSEP LAPORTE

Ara passarem la paraula al senyor Gelonch, representant dels estudiants i després obrirem un torn d'intervencions; amb el benentès, i això ho dic en nom, no cal dir propi, sinó també del Comitè Executiu, que cap decisió no pot ser presa avui ací. Som una assemblea poc representativa, evidentment. Tots aquells suggeriments que siguin fets seran recollits i seran elevats, per aquest Comitè Executiu, a les entitats patrocinadores, és a dir, a la Societat Catalana de Biologia i a l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears, que són les que en definitiva, mentre no sorgeixi una organització específica pel futur d'aquests Congressos, hauran de prendre les determinacions que estimin més oportunes.

El senyor Gelonch té la paraula.

ANTONI GELONCH

Afortunadament em pertoca manifestar aquí el nostre agraïment a dues aportacions especialment positives a aquest Congrés: la dels estudiants i la dels farmacèutics.

Quant als estudiants, aquest Comitè Executiu vol manifestar la seva molt bona impressió pel que fa a la participació estudiantil tant quantitativament com qualitativa. Per tal que en el futur els estudiants siguin presents des de la primera hora en l'organització dels Congressos, contràriament al que ha succeït en aquest, aquest Comitè Executiu proposarà al que el substitueixi que el president de les Joventuts Mèdiques de Catalunya i Balears sigui membre nat del Comitè, i si es realitzés fora d'aquest àmbit geogràfic que ho sigui el president de l'Associació paral·lela corresponent.

Pel que fa als farmacèutics, volem palesar el seu interès per tenir una presència activa al Congrés, i en aquest sentit volem agrair el seu interès pel que fa a la futura denominació dels Congressos, segons han manifestat, en el sentit d'ampliar-ne l'abast. Aquest Comitè Executiu considera que aquesta qüestió resta oberta i que l'hauran d'aclarir l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i la Societat Catalana de Biologia. Això no obstant, volem manifestar que els Congressos, iniciats el 1913 per l'Acadèmia, eren Metges de Llengua Catalana, i que s'hi va afegir el terme «i Biòlegs» per tal d'ampliar-ne la temàtica i entenent que aquest terme vol dir professionals vinculats als problemes de la vida.

També entenem que els Congressos no són una realitat aïllada, sinó que surten de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques que, malgrat la seva denominació, inclou molts d'altres professionals de la salut, i àdhuc el seu vicepresident 2n, estatutàriament, és un farmacèutic; i en el terreny estudiantil comptem amb les Joventuts Mèdiques, que també, malgrat la seva possible denominació errònia, tenen com a membres nombrosos estudiants de Farmàcia, i un d'ells n'és en aquest moment Secretari General.

Al nostre entendre el nom no fa la cosa, sinó que aquesta té vida pròpia quan es vol; per això, i entenent que els farmacèutics s'han pogut sentir marginats en aquests Congressos, proposem també que una representació important d'aquests professionals formi part del Comitè Executiu del proper Congrés, per a nosaltres la qüestió de la denominació és tangencial i entenem que caldrà fer un esforç generós per tal que tots els professionals de la Sanitat ens hi sentim integrats. De qualsevol manera, la posició d'aquest Comitè Executiu és la de defensar el nom actual.

JOAQUIM RAMIS

Voldria intervenir per parlar de la necessitat que un representant de Joventuts Mèdiques de Catalunya formi part del proper Comitè Executiu. Ja us ho deia fa uns dies, en la seva presentació, de la meva relació amb ells com a secretari de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i de Balears. Relació amb les diferents branques de Sabadell, Girona, Vallès Occidental, Lleida i Barcelona.

D'elles, en puc dir que la vitalitat que globalment han demostrat ha estat de gran qualitat. També puc dir que aquesta inquietud i aquest sentit de treball conjunt, tot i continuar les activitats de cada una de les seves branques, han intuït la necessitat i la conveniència —en un sentit ben democràtic— de formar les Joventuts Mèdiques de Catalunya.

Crec també que amb la inclusió d'aquesta branca jove d'estudiants, faríem un reconeixement a una branca de l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears que féu un gran paper abans del 1939: «l'agrupament escolar» de la qual foren membres molts dels companys grans que ens acompanyen i fou bressol de grans iniciatives.

Crec que aquest sentit del deure, aquesta tensió de lluita, aquest sentit de responsabilitat de què han fet gala els joves estudiants, obliguen a pensar en ells en el moment de confeccionar aquest Comitè Executiu del XIIIè Congrés.

FRANCESC BORRELL ÀLVAREZ

President del Col·legi de Farmacèutics (Barcelona)

Demano el canvi de nom del Congrés a fi que acompleixi les seves finalitats primordials. Unió entre tots els catalans separats per una frontera i la promoció de la Cultura Catalana en el seu aspecte sanitari. Així podrà acollir sense problemes tots els professionals implicats en la salut segons la pròpia definició que sobre ella es donà en el Desè Congrés de Metges i Biòlegs de Perpinyà.

JOSEP LAPORTE

Moltes gràcies; de tota manera, em sembla que ja s'ha dit abans i això insisteixo que no ho decidirem ara i ací, sinó que ho decidiran les entitats patrocinadores del Congrés. Ja s'ha dit abans que sigui quina sigui la denominació que en endavant tinguin aquests congressos, no hi ha dubte que una plaça important, dintre del Comitè Executiu caldrà que sigui reservada als farmacèutics, de la mateixa manera que s'hi reservarà una plaça als estudiants.

RICARD GUERRERO

Jo no voldria que les meves paraules continuessin o iniciessin una polèmica i per tant qualsevol cosa que digui en relació amb el tema és amb una discussió prèvia; independentment del nom que s'ha proposat voldria dir que em congratulo de ser present aquí, i ser un membre de la Societat Catalana de Biologia, i de veure com han continuat aquests congressos dels quals, per raons òbvies, solament he assistit al de Perpinyà i a aquest. Jo voldria animar els presents i el Comitè Executiu futur que continués la tasca social que s'ha iniciat. Ara, vull insistir que aquesta tasca social no ha d'estar sempre relacionada amb el tema de la salut estrictament, encara que els camps són molt abundants. Segurament el problema de la salut no el podrem resoldre però hi ha d'altres aspectes que un Congrés de Metges i Biòlegs o de tècnics o d'interessats en la sanitat i en la salut poden fer. Si es continua aquesta línia social crec que servirà per a un aspecte doble i és, d'una banda, els que estan més interessats per la potenciació de la salut —podríem dir en aquest cas metges i farmacèutics—, ja que els servirà per a trobar les seves arrels biològiques fonamentals de les quals mai no podem defugir,

és a dir, l'estudi de l'home és un estudi que ha d'estar inserit en l'estudi de tota la natura i ha d'estar relacionat en les bases biològiques fonamentals sense les quals cap aplicació, cap tècnica concreta no pot tenir sentit. Però, d'una altra banda, jo també vull animar els companys biòlegs que no perdin el sentit que ha de tenir la biologia, que de vegades s'insereix en un aspecte mol genèric i oblida les seves responsabilitats socials i les seves relacions amb l'home. Els estudis biològics generals tenen un vessant indefugible, també, que ha de ser l'estudi de l'home i la millora de la nostra espècie concreta, que no és una espècie més sinó que és una espècie especialment important. De vegades tenim la tendència a considerar la nostra espècie com una qualsevol d'escarabats i jo no ho crec ni ho he cregut mai això, i precisament en parlàvem ahir, bé que en els nostres estudis biològics, també com a microbiòleg podria dir, jo recordo una frase molt coneguda pels microbiòlegs de Pasteur, i deia que no hi havia ciència aplicada sinó aplicació de les tècniques, i la base biològica d'aquestes tècniques que és, crec, una de les primeres vegades que es fa aquí en aquests congressos i que és absolutament necessària per a continuar-la; res més.

GLÒRIA PÉREZ HERMS

239

Crec convenient que es lliuri la documentació del Congrés, com a mínim quinze dies abans que comenci. Així ens serà possible, als congressistes, poder-nos llegir les ponències abans d'anar-hi. Es podrà aprofundir més, pel coneixement que tots en tindrem; s'evitarà estar una hora i mitja, en la qual, a causa del curt temps de què disposem els ponents no es pot dir gaire cosa i es tindrà molta més estona per a la discussió, que és el que realment enriqueix les ponències que ja tenim escrites en un llibre, com s'ha anat repetint en totes les ponències.

JOSEP LAPORTE

Moltes gràcies, cal dir que té tota la raó. Ha posat el dit a la nafra o en una de les nafres; era la nostra intenció de fer-ho, evidentment, però no n'hem estat capaços. Podria donar moltes excuses, entre d'altres potser la principal és que l'època no és la més adient. Abans del mes de setembre hi ha el més d'agost i durant el mes d'agost en aquest país no hi ha manera que treballi ningú. De tota manera, és una cosa que no hem fet prou bé, insisteixo que quan vàrem començar a reunir-nos teníem aquesta mateixa idea i la continuem tenint; no ho hem aconseguit. No hi cap dubte que per a una bona discussió les ponències havien de ser lliurades com a mínim quinze dies abans. Nosaltres insistirem prop dels nostres successors per veure si ells en són més capaços que nosaltres en aquest sentit.

CARLES PIJOAN DE BERISTAIN

President del Col·legi de Metges (Barcelona)

Sóc partidari de conservar el nom perquè és el que ha tingut des del seu inici. És una tendència del nostre país de no conservar les institucions i noms de sempre.

Proposo conservar el nom i afegir-hi un subtítol que reconegui la participació d'altres professions.

JOAN FARRAN I BARRABÉS

1. Com a professional de l'esport i considerant que es realitzen congressos internacionals de medicina esportiva, mitjançant els quals, al meu entendre, s'han aportat avanços a la medicina preventiva,

Proposta: S'hauria d'incloure la medicina esportiva com a tema a tractar en el proper Congrés.

2. Havent observat en el curs d'aquest Congrés les diferents intervencions, i veient la importància de la tasca que s'ha desenvolupat en el Congrés, així com la seriositat amb què s'ha assumit la responsabilitat que comporta el redreçament de la cultura als països de parla catalana,

Proposta: Que es faci extensible la convocatòria, a través dels mitjans que s'acordin, a les comarques de la «franja», que també són de parla catalana.

240

JOSEP LAPORTE

Moltes gràcies. Em sap greu de ser exigent ara, però el president ha arribat i hauríem de ser breus. Disposem de molt poc temps i per això suggereixo que els qui no puguin fer la seva intervenció oral en aquests darrers minuts que ens resten, la facin per escrit i la lliurin a la secretaria. Ja he dit abans que són l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i la Societat Catalana de Biologia els qui en definitiva decidiran, i han donat un termini de tres mesos, o sigui fins al 31 de desembre, per a rebre qualsevol opinió o suggeriment respecte als canvis de nom, lloc i data de la celebració del proper Congrés. Ara, doncs, la discussió queda oberta.

JORDI VÁZQUEZ VALL

Voldria per si un cas remarcar una cosa; potser ací he vist que la cosa va, diguem, molt de cara al canvi de nom, però el que és ben cert és que, durant totes les intervencions, durant totes les ponències i comunicacions s'ha vist que realment el problema que preocupa és el fet de la salut, vist des del punt de vista tant del medi en què està inclòs l'home com en l'aspecte patològic;

aleshores potser aixó seria un suggeriment: que es veiés ben bé el sentit o el contingut d'aquest Congrés; em sembla que el fet d'aplicar o poder dur, dintre el país de llengua catalana, un Congrés que realment tracti l'aspecte de la salut en general i que abraci tots els camps que siguin possibles —perquè crec que és prou important—, el nom, per a mi, és una cosa que indica la situació d'un Congrés; aleshores potser el que caldria revisar i plantejar-se ben bé primer és, doncs, el contingut d'aquests Congressos de Llengua Catalana. Senzillament és poder aplicar tot això i fer-ho realment extensiu aprofundint força en aquest aspecte; sobre això, ahir va haver-hi una comunicació lliure que va aportar el canvi de nom a darrera hora i en la qual podia semblar, en certa manera, que la gent que no tenia professions sanitàries podia quedar separada dintre d'aquest context. Això no és realment cert ni molt menys, perquè el que interessa, almenys per a mi, és la salut i aleshores la raó és que abans de dir canviem pel nom tal, cal veure si realment val la pena canviar aquest Congrés de cara a la salut amb tot l'aspecte ampli; res més.

JOAN COLOMINES PUIG

Voldria, com a conclusió personal, dir que a tots els països els congressos són plataformes a partir de les quals s'inicien etapes noves. Sobretot a Catalunya, fins ara mancada d'institucions; tots els congressos que hem fet han intentat suplir una gestió de la qual estàvem mancats. Però ara ja tenim les nostres institucions, i ara més que mai les aportacions d'aquest Congrés ens ajudaran en aquest inici de camí.

No vull negar que aquest Congrés ha estat polèmic. Com no ho havia de ser una ponència sobre ecologia sota la qual s'amaguen tantes coses? Tantes posicions encontrades! Tantes actituds polítiques! A darrera de tot hi ha la política. O no té un gran significat d'anomenar aquest Congrés «Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana»?

He discrepat d'afirmacions d'alguns ponents de la tercera taula de la segona ponència. Això és normal. Sobretot en un tema com aquest. I també m'agradaria poder analitzar i fer propostes sobre les conclusions d'aquesta mesa, cosa que intentaré. Això dóna fe del meu criteri en l'aspecte positiu del Congrés.

Per acabar voldria dir dues coses: proposar que l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i la Societat Catalana de Biologia creessin una Comissió estable per a la preparació d'aquests Congressos que en pogués fer una adequada participació.

La segona és que entre tantes coses positives d'aquest Congrés n'hi ha una que és l'afirmació del català com a llengua comuna, popular i científica de tots els Països Catalans. Aquest fet és important haver-lo afirmat ara, en aquest moment tan conflictiu. Jo proposo formalment que el proper Congrés se celebri a la ciutat de València.

JOSEP VIDAL OTERO

El meu suggeriment és entorn de la conflictiva situació en què es troba la nostra llengua al País Valencià, situació creada pel govern central i per les forces més repressives de València, intentant crear una llengua «valenciana» diferent del català. Aquesta denominació de «Llengua valenciana» la contempla el «Decreto de Bilingüismo» actualment en vigor; la Comissió Mixta encarregada de posar aquest decret en marxa ha aprovat unes normes ortogràfiques diferents de les normes aprovades a Castelló l'any 1932 per lingüistes de tots els Països Catalans. Com que segurament ja sabreu tot això, si sou conscients de la gravetat de la situació no m'estenc més i us suggereixo que públicament el Comitè Executiu o les entitats organitzadores o impulsores del Congrés es manifestin en contra d'aquestes maniobres secessionistes que, no hi ha dubte, no sols van dirigides contra la Llengua Catalana del País Valencià, sinó que constitueixen el primer pas d'una estratègia contra tota la Llengua Catalana i, conseqüentment, contra el nostre redreçament comú com a poble.

GONÇAL FOZ i ALBERT PLANES

242

Un grup de companys del Congrés, entre els quals metges en atur, residents de medicina de família i metges rurals, tots amb un interès comú: l'assistència primària, hem cregut que havíem d'intervenir a la Sessió d'avui per exposar el que ens semblen els més importants problemes de la sanitat catalana actual i l'orientació que creiem que haurien de seguir els futurs congressos.

La nostra preocupació essencial és resoldre els principals problemes, els problemes més freqüents que afecten la població, i augmentar el seu nivell de salut.

Per això, creiem que hi ha unes profundes contradiccions en nosaltres com a professionals i en el sistema sanitari en si, que impedeixen que aquest objectiu pugui ser, ara com ara, posat en pràctica.

Com a professionals:

Tenim uns dèficits importants de formació universitària que podríem concretar en :

- l'orientació hospitalària d'aquesta formació,
- que no es tracten els problemes més freqüents de la població sinó les malalties més interessants per a la «ciència» mèdica,
- la manca d'experiència pràctica,
- que no es tracten disciplines fonamentals com són l'epidemiologia, la salut pública, la medicina psicosomàtica, etc...

Quant a la formació postgraduada, que suposa en la pràctica un intent de pal·liar aquestes deficiències greus, aquest objectiu és una pura fal·làcia perquè els programes de formació actuals (essencialment els programes MIR) solament poden ser seguits per una minoria de metges llicenciats i la resta de metges cal que es formin (si arriben a fer-ho) en l'angoixa d'una pràctica per a la qual no han estat capacitats.

No cal dir que el problema que va esdevenint essencial, a més de tot l'anterior, és el de l'atur dels metges joves o, el que és el mateix, la situació inestable de la subocupació o, fins i tot, per als més afortunats, l'angoixa de saber que no tindran feina quan s'acabin els tres o quatre anys de residència. Tot això en contraposició amb l'acumulació de feines d'altres professionals, situació no resolta encara per les instàncies de poder.

Tots els problemes s'agreugen encara més en el medi rural on:

- el metge ha de treballar aïllat, sense possibilitat de treball d'equip ni d'autocrítica,
- es nega l'accés als centres hospitalaris de la comarca —on podrien posar al dia la seva formació—, impedint també un seguiment adequat dels malalts,
- un problema similar de dificultat de seguiment dels malalts és la consulta amb l'especialista, que no té o no utilitza canals d'informació amb el metge de capçalera del poble sobre els malalts consultats,
- l'aïllament repercuteix també en la manca d'informació i les possibilitats reals de participació en els pocs programes de formació continuada que hi ha actualment.

Per als usuaris:

A part de la repercussió evident de tots aquests problemes, cal afegir-hi les situacions mateixes del sistema sanitari, la més greu de les quals és la manca d'un sistema integrat i racionalitzat d'assistència primària, públic i a l'abast de tota la població. Les conseqüències d'això són innumbrables:

- manca d'accessibilitat de la majoria de serveis,
- manca d'assistència integral,
- assistència no personalitzada ni permanent,
- manca de control de qualitat de les tasques assistencials,
- no participació ni control per part dels usuaris als serveis assistencials,
- predomini de la terapèutica sobre la informació en la pràctica assistencial,
- manca de medicina preventiva i educació sanitària, sense sistemes eficaços de recollida de les dades generades per l'acte mèdic ni accions eficaces d'acció preventiva.

A nivell primari, no solament no hi ha canals de solució actuals sinó que els futurs que s'entreveuen caminen en direcció equivocada (almenys a nivell estatal). En les línies bàsiques de la Reforma Sanitària aprovades en el Congrés de Diputats, es deixa el nivell primari a les mans del metge aïllat, sense equip interdisciplinari, sense Centres de Salut i amb una tendència clara a la privatització i a la reivindicació que els Centres de Salut es converteixin en uns centres del mateix nom, però a nivell secundari i que són purament ambulatoris d'especialitats.

Creiem que aquests problemes de la nostra sanitat ja es posaren en relleu a Perpinyà; continuen en el mateix estat i no tenen encara camins de resposta.

Creiem que els futurs Congressos cal orientar-los vers els problemes fonamentals que afecten la salut de la població als Països Catalans i essencialment als problemes més vigents i més greus, oferint mesures operatives de canvi.

RAFAEL PADRÓS DE PALACIOS

Completament d'acord amb el doctor Pijoan. Cal no canviar el nom. La continuïtat dels noms en el nostre país és molt important. Només hi posaria un subtítol: «Ciències de la Salut».

JOSEP LAPORTE

Agraïm molt a tothom la col·laboració que hem tingut en el debat. A la una en punt començarà l'acte de cloenda.

Sessió de clausura

Amb la presència del Molt Honorable President de la Generalitat de Catalunya, Jordi Pujol, tingué lloc la sessió de clausura.

El president donà la paraula a

JOSEP LAPORTE

Molt Honorable Senyor President de la Generalitat, senyors diputats, digníssimes autoritats, companys del Comitè Executiu, senyores i senyors:

Les meves primeres paraules han d'ésser evidentment per a regraciar l'assistència en aquest acte del Molt Honorable President de la Generalitat, però no solament a ell, sinó a totes les persones que en tan gran nombre ens acompanyen avui en aquesta presidència, molts d'ells representants del poble català, elegits lliurement des que tenim altra vegada les nostres prò-

pies institucions. Per això, avui que em sento tan ben acompanyat en aquesta Presidència, he de dir en primer lloc que tots el metges i biòlegs de parla catalana de tots els Països Catalans, no solament els del Principat, ens sentim molt honorats de tenir ací uns hostes tan distingits que estic segur que sabran fer-se ressò de totes les nostres inquietuds, que jo, una mica en nom de tots, intentaré ara transmetre'ls breument.

Ha arribat l'hora de tancar aquest Congrés, que dijous passat iniciàvem a Reus, i en primer lloc m'és plaent de donar les gràcies a tota la gent que hi ha participat des de molts punts de vista i des de molts diferents angles, començant per totes aquelles entitats o aquells particulars que han volgut contribuir amb el seu ajut econòmic al fet que aquest Congrés es pogués dur a terme, al fet que aquest Congrés tingués unes publicacions tan dignes com les que veieu ara ací damunt d'aquesta taula. No puc enumerar ara la llista, que d'altra banda seria molt llarga, de tots aquells que amb la seva generositat ens han ajudat però el que és evident, el que sap tothom, és que sense aquestes ajudes, aquest Congrés no hauria estat possible. Hem cobrat una quota d'inscripció que jo m'atreveria a dir que és purament simbòlica i és obvi que sense els recursos de què hem disposat, gràcies a aquesta generositat, totes aquestes publicacions, és a dir, tot allò que en restarà, no existiria.

Moltes gràcies una vegada més al meu estimat amic i Excel·lentíssim Senyor Alcalde de Reus, Carles Martí, perquè si l'Ajuntament que ell encapçalla no hagués posat a la nostra disposició aquest magnífic Pavelló, jo en diria Palau, tampoc no hauríem tingut un marc tan adient per a celebrar aquest Congrés. Ara, una vegada més, en tant que reusenc, però sobretot en tant que president d'aquest Congrés, m'és molt grat d'insistir en el fet que el Congrés ha estat un èxit, en el fet que hem trobat ací una acollida magnífica.

Evidentment, si s'ha fet aquest Congrés és perquè hi ha hagut un Comitè que ha treballat durant gairebé dos anys. No procediré a llegir la llista de tots els membres que formen aquest Comitè Executiu; hi ha gent de totes les contrades, no solament de les comarques de la Catalunya estricta, sinó de totes les contrades dels Països Catalans. A tots ells el meu agraïment personal; tot allò que hi pugui haver de bo en aquest Congrés, que espero que serà força, sense caure en triomfalismes, es deu al seu esforç, a la seva col·laboració. De defectes, evidentment també n'hi ha hagut i des d'altres punts de vista segurament en poder ser vistos d'altres que ara jo no contemplo. Aquest matí per exemple, se'ns n'ha dit un: el fet de no haver pogut publicar les Ponències amb dues o tres setmanes d'antelació al Congrés. Totes les crítiques que es puguin fer les accepto jo personalment i m'excuso per no haver pogut arribar, ni de bon tros, a la perfecció. I no voldria acabar el capítol de regraciaments sense fer-lo molt particularment extensiu a tota la gent que ha contribuït materialment a la realització del Congrés i a totes les activitats que hem dut a terme ací aquests dies, al nostre incan-

sable secretari general Andreu Segura, que realment ell sí que ha estat l'ànima del Congrés, a l'Anna Padrós, a en Joan Pastor i a tota una sèrie de nois i noies que ens ha ajudat de manera extraordinària i que, val a dir, han acabat tots molt aclaparats per la feina que han tingut i molt aclaparats també, deixeu-m'ho dir entre parèntesis, perquè ha fet una calor que ningú no s'esperava en aquesta època. Ningú no podia preveure que fes aquesta calor, que ha estat segurament el principal inconvenient amb què hem topat, i jo desitjo, no solament perquè la calor s'acabi sinó perquè el camp ho necessita, que el clima canviï ràpidament i que moltes de les preocupacions que té el senyor Alcalde com a conseqüència de la secada s'acabin aviat.

Acabat el capítol de gràcies, hauria de fer ara un balanç del Congrés, i voldria fer un balanç que no fos triomfalista. Començaré per unes xifres que abans, a la sessió administrativa, ja s'han donat però que ara, davant les autoritats, vull repetir.

En primer lloc aquest Congrés ha estat un èxit pel nombre de participants. N'hem tingut molts més dels que ens pensàvem quinze dies abans de començar, n'hem tingut més també dels que pensàvem el dia que fou iniciat el Congrés. Hem tingut, exactament, 833 inscrits, dels quals 510 són llicenciats o graduats i 323 són estudiants. El Congrés se sent òbviament orgullós del gran nombre d'estudiants. Moltes coses han de canviar en el nostre país, especialment en el terreny de la Sanitat; per això si tenim en compte que una representació tan important d'estudiants ha seguit amb tant d'interès les sessions d'aquest Congrés, podem estar tranquils pel futur de la Sanitat a casa nostra. En canvi, hi ha altres aspectes d'un mal repartiment que vénen de la macrocefàlia del nostre país; hi ha 600 congressistes que són de Barcelona o dels seus voltants, 100 que ho són de les comarques del Camp, de l'Alt Camp, del Baix Camp, del Tarragonès; en tenim 34 que són de les comarques gironines. En tenim encara 28 de les Illes, 17 del País Valencià, tenim també algun representant d'Andorra i de la part de Catalunya que està al nord de les Alberes, i tenim 5 o 6 persones d'altres procedències, de Nova York i d'Holanda, per exemple. El meu agraïment a tots. Ara, al mateix temps que exposo aquestes dades, vull insistir en el fet de la mala representació d'algunes comarques, amb l'escassa, encara que molt valuosa representació d'alguns països de llengua catalana, i amb el fet, que fins i tot dintre de la nostra gran conurbació de Barcelona hi ha també absències que en certa manera són de lamentar. No ja quantitativament sinó qualitativament entenc que d'altres persones, que avui no són aquí, hi haurien hagut d'ésser, perquè això és un Congrés de tots i per a tothom. Un Congrés de totes aquelles persones que parlem català, i ho tenim a glòria, i estem interessats pels problemes de la salut. I hi ha gent que em consta que parla el català i està interessada pels problemes de la salut, i pel que sigui no és ací, acompanyant al conjunt dels presents, molt diversos d'origen, molt

diversos de pensament. Ací hi ha una pluralitat d'opcions ideològiques, absolutament enriquidora perquè, si no fos així, aquest Congrés no seria representatiu, però lamento, malgrat tot, que hi hagi algunes absències de companys de Barcelona i lamento, evidentment, que no hi hagi més gent procedent de la resta dels Països Catalans.

Fet aquest balanç quantitatiu, és molt difícil de fer un balanç qualitatiu. Ara estem en aquella fase que els arbres encara no ens deixen veure el bosc, ens n'hem d'allunyar una mica per veure'l en perspectiva. Quan haurem tingut ocasió d'estudiar amb més profunditat quines són les conclusions, quan hàgim tingut ocasió de llegir completament aquestes ponències tan denses que veieu ací damunt la taula, quan haurem tingut ocasió de reflexionar sobre tot allò que s'ha dit ací, gràcies a les transcripcions que es faran de les gravacions efectuades per tal d'editar de seguida el Llibre d'Actes, estic segur que el balanç, possiblement amb llacunes, serà positiu. De fet la importància del Congrés de Perpinyà s'ha vist després de Perpinyà, quan s'ha pogut comprovar la importància que havien tingut les ponències allí discutides.

Fetes aquestes consideracions generals, hauríem de fer una mica de balanç específic del que s'ha dit en aquest Congrés. En tant que president del Comitè Executiu d'aquest Onzè Congrés, m'he compromès públicament, i així ho faré, a elevar totes les conclusions que encara han d'ésser definitivament redactades, però que ho seran en breus dies, juntament amb la resta del Comitè Executiu, al Molt Honorable President de la Generalitat, al seu Consell Executiu i a totes les autoritats, parlamentaris i autoritats comarcals i de tot arreu de Catalunya i dels Països Catalans, perquè sàpiguen quines són les opinions, no m'atreviria a dir unànimes, però sí àmpliament representatives dels qui treballem dins del camp de la sanitat als Països Catalans.

Com és sabut, ací s'ha parlat fonamentalment de dos temes, que són els dos temes de les ponències: «Biologia del càncer» i «Ecologia i salut». Què s'ha aclarit sobre el càncer? Segons com ho mirem s'han aclarit poques coses. L'altre dia vaig sentir una queixa, si voleu una mica ingènua, però no mancada de raó, d'una noia estudiant, que ens ha acompanyat aquests dies com tants d'altres, ací. Deia: he anat a aquest Congrés i resulta que en surto sense saber com guarir el càncer, ni quina sortida professional tinc (aquest era un altre del temes del Congrés). Evidentment ací no hem descobert com es tracta el càncer per guarir-lo del tot, evidentment ací no podem donar la sortida professional adequada a cadascun dels estudiants que malauradament estan sense feina, però sí que hem pogut fer una sèrie de reflexions sobre tots aquests i molts d'altres temes [...]

Acabaria aquest resum de la ponència sobre «Biologia del càncer», dient que allò que està a la nostra mà, allò que està al nostre abast és la prevenció, i que hem de fer tots els esforços en favor de la prevenció del càn-

cer i que hem de fer totes les campanyes que calguin per a lluitar contra totes aquelles circumstàncies i contra tots aquells hàbits als quals m'he referit abans.

La segona ponència ha tractat d'un tema tan actual com és «Ecologia i Salut»; dit d'una altra manera, de la contaminació. Sobre aquest tema s'ha parlat molt i s'ha discutit profundament durant tot el dia d'ahir, i s'ha arribat a una sèrie de conclusions. En primer lloc, no hi ha dubte que la contaminació és una sobrecàrrega del sistema ecològic i que aquesta contaminació no l'ha inventada l'home, bé que l'home contribueixi a fer-la més intensa, a fer-la més profunda. Per tant la primera norma que cal donar és una norma de bon comportament i de bona ciutadania: no embrutem més la natura, fem tot allò que sigui possible per a pertorbar tan poc com puguem el sistema ecològic en què, per sort o per desgràcia, estem immersos. En segon lloc, he d'assenyalar que s'ha pogut constatar ací l'enorme varietat de les possibles contaminacions ecològiques: n'hi ha de tota mena, des de la contaminació de l'aigua, que cada dia és als diaris, fins a la contaminació de les platges, passant, no cal dir-ho, per l'eventual contaminació de les nuclears i les mesures que cal prendre, per a evitar en tot cas aquesta contaminació, i passant fins i tot, com ens deia Xavier Rubert de Ventós, per la cultura com a element possiblement contaminant, quan la cultura en forma d'una informació es torna excessiva. Hi ha moltes maneres, hi ha molts fronts, en els quals hem de lluitar contra aquesta contaminació que ens amenaça, i que és una conseqüència directa del desenvolupament de la humanitat mateixa. Això no és un problema específic de Catalunya, sinó que és un problema universal, però nosaltres ens hem de preocupar, com és lògic, de la contaminació a casa nostra abans de res. En aquest sentit s'ha posat en relleu en cadascuna de les tres taules que han constituït la segona ponència —i així ho vull fer arribar al Molt Honorable Senyor president i a totes les autoritats ací presents— la necessitat peremptòria que s'engegui una política global i coherent i que eventualment siguin creades les estructures administratives necessàries per a poder lluitar amb èxit contra aquesta contaminació. Almenys el que hem de demanar és que no estiguem cada vegada més contaminats, i el que hem d'aconseguir és que ho estiguem cada vegada menys.

[...]

I no podria acabar aquesta ressenya sense al·ludir a les aportacions fetes pels estudiants. Les aportacions dels estudiants són molt importants des del punt de vista quantitatiu, ho són també des del punt de vista qualitatiu. Han estudiat i han debatut a fons dos temes: un, ja ho he dit abans, és el de les sortides professionals, l'altre és el de l'ensenyament de les ciències de la salut; tots dos prou conflictius. Redacten ara les seves conclusions que lliuraran a l'Honorable Conseller d'Ensenyament, senyor Guitart, que ahir havia de venir per tal de participar a la Taula sobre l'Ensenyament de les

Ciències de la Salut, però que a última hora hagué de cancel·lar el seu compromís. En síntesi, els estudiants demanen una millor planificació de tots els estudis universitaris, que hi hagi menys corporativisme o menys gremialisme en l'exercici de determinades professions, i sobretot, allò que han demanat —que hem demanat— tantes vegades: que les universitats que hi ha a Catalunya siguin realment autònomes i al mateix temps que autònomes, passin a dependre del Govern de la Generalitat de Catalunya.

I amb això acabo aquesta breu ressenya. Acabo dient que, de tota manera, entenc que hi ha una cosa més important que tot allò que he dit. I aquesta cosa més important és que, ja ho vaig dir el primer dia, si el Congrés de Perpinyà fou el del retrobament, aquest ha d'ésser el Congrés de la normalització. Crec que això ha quedat absolutament demostrat, i, si més no, doneu un cop d'ull a aquesta taula i ho veureu. Ací teniu el Molt Honorable President de la Generalitat, que ens presideix, ací teniu diversos parlamentaris de diferents grups, ací teniu l'alcalde de Reus i el president de la Diputació, ací teniu en definitiva els representants democràtics del nostre poble, i aquest Congrés que parla de Ciència en català pot elevar les seves conclusions a les seves autoritats. Per això em sembla que, realment, aquest és el Congrés definitiu de la normalització. I esperem que aquests Congressos, aquest llarg seguici, aquesta llarga rastellera de Congressos, ja no es desfacin mai més. I esperem que puguin seguir, i que puguin tenir lloc a tots els indrets on la nostra llengua és viva i potent com a mostra de la nostra progressiva reconstrucció nacional.

Perquè, ara més que mai, tal com deia el poeta de la Selva malauradament traspasat fa vuit dies, podem repetir: «Foc nou, baixa del cel i torna a prendre. Ja ha sonat l'hora d'esventar la cendra, oh Pàtria de les tombes flamejants!»

PRESIDENT PUJOL

President, senyor batlle, senyor president de la Diputació de Tarragona, senyors diputats, benvolguts amics.

En primer lloc m'he d'excusar; m'havia compromès a assistir a l'acte d'inauguració del Congrés el dia 25 al matí, i no ho vaig poder fer. Era un compromís que havia contret feia molt de temps però va resultar que aquell mateix dia es va iniciar un debat parlamentari que encara no ha acabat. Lamento, doncs, no haver pogut assistir a la inauguració. No volent perdre l'oportunitat de participar en certa manera en aquest Congrés aprofito l'avinentesa que m'ofereix aquest acte de clausura.

Abans de res, els volia dir, molt breument, que confiem que el procés de transferències de l'Administració Central al Govern de la Generalitat i a l'Administració catalana portarà un ritme molt accelerat. Pel que fa concretament a Sanitat, tenim la convicció, i m'atreviria a dir que tenim la segure-

tat plena, que en un futur molt immediat, màxim d'un parell de mesos, és a dir d'ací a Nadal, haurem aconseguit una sèrie de traspassos molt importants en aquest camp, per exemple l'Insalud, que com vostès saben és la clau de volta, és l'element fonamental de l'assistència sanitària a Catalunya. Naturalment els he de dir que el Govern de la Generalitat no té solament la preocupació dels traspassos, sinó que considera vital la forma com es fan aquests traspassos. Vostès que són metges i treballen en Hospitals i molts són potser directors d'Hospitals, saben que la problemàtica dels concerts amb l'Insalud és un tema fonamental. Per això la negociació de les condicions del traspàs és vital i és un treball una mica fosc, és un treball fins i tot una mica dur ja que gairebé mai no s'arriba a aconseguir tot allò que ens cal o ens fa l'efecte que ens caldria, però de tota manera no podem cedir en cap aspecte essencial.

Ara mateix, l'altre dia explicava en el Parlament, i val la pena que ho repeteixi ací, que un dels traspassos importants que s'han fet últimament en matèria de Sanitat i Seguretat Social comportava entre ells l'Hospital de Malalties del Tòrax de Terrassa. Doncs bé, hem frenat, momentàniament, aquest traspàs, que segurament serà un fet d'ací a poc temps, perquè fins que no sapiguem exactament quin és el concert que la Seguretat Social està disposada a concedir-li, considerem que no podem prendre segons quins compromisos que després no podríem satisfer o complir prou satisfactòriament.

Em sembla que l'acte de clausura d'aquest Congrés potser no és el moment més adequat per a explicar-los quins són tots els nostres projectes en matèria de política sanitària. En tot cas això ho hauria hagut de fer el conseller si estigués aquí com a conseller, però, evidentment no hi està. En tot cas sàpiguen que la Sanitat de Catalunya està com vostès ja saben en bones mans, no solament per la persona del conseller sinó per tots els col·laboradors que ell s'ha triat. En tot cas estic segur que contribuiran a plasmar aquesta idea que tenim: que Catalunya no serà mai un «gran país» potent per la seva economia, per la seva demografia, per la seva potència militar, però en canvi, hem d'intentar que sigui un país realment vàlid, molt per sobre de la mitjana general, en el terreny de la cultura, en el terreny del que en podríem dir el concepte de civilització i entre d'altres coses de la Sanitat, de l'atenció als malalts, de la higiene, de tot allò que ha de constituir una preocupació prioritària del Govern de la Generalitat.

Permetin-me fer un parell de comentaris, ni que siguin superficials, sobre alguns aspectes del Congrés que ara acaba. No puc dir gran cosa sobre un dels gran temes que vostès han tractat, el del càncer, no pas perquè no sigui important, que ho és en molts aspectes, fins i tot psicològicament atès que és el que té la gent esgarrifada. Tot i que sóc metge, els meus estudis de medicina es perden en les boires del passat. He seguit amb molt d'interès les explicacions que ha fet el doctor Laporte, i no puc més que animar-los

a continuar treballant i agrair l'ajut importantíssim que ha representat la col·laboració de l'Associació Espanyola contra el Càncer, que ha contribuït a fer possible la celebració d'aquest Congrés.

Sobre la contaminació sí que he dir alguna cosa més, perquè, com vostès saben, aquest és avui un gran tema polític, és un tema que afecta el model de societat, i és un gran tema de Govern. Nosaltres entenem, des del Govern de la Generalitat, que hem de defensar el país, i defensar el país, no vol dir només defensar-ne la llengua, la cultura, la riquesa, la convivència, el nivell de vida de la gent, sinó que vol dir també defensar-lo en aquest aspecte d'evitar que sigui destruït per la contaminació o en pateixi la salut dels seus habitants. Cal fer un país habitable i, per tant, si hem de fer un país habitable, cal que sapiguem lluitar contra totes aquestes formes de contaminació. Celebro, per tant, i molt conscientment, que vostès justament enguany, l'any 1980, hagin dedicat el Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana al tema de la contaminació. No sé si això es va decidir responnent a una idea molt precisa de quines eren les necessitats, fins i tot les necessitats polítiques i les necessitats de consciència col·lectiva, que en aquests moments tenim, però en tot cas jo els puc dir, com a president de la Generalitat, que ens és molt convenient que els metges i els biòlegs de Catalunya s'hagin ocupat d'aquest tema. En aquest sentit m'és plaent d'anunciar-los que un termini molt breu el Govern de la Generalitat crearà una Comissió Interdepartamental del Medi Ambient, amb unes possibilitats d'actuació àmplies, amb la consigna de dur a terme una actuació enèrgica, i dotada dels mitjans que li calguin per a realitzar una actuació eficaç. No cal dir com necessitem una política d'aquest tipus, des de la Generalitat; l'altre dia m'hi referia en el Parlament. Necessitem, per exemple, tenir una bona xarxa de controls de radioactivitat, necessitem tenir una xarxa de control de la contaminació, poca o molta, que produiran les nostres tèrmiques.

Figura 59.- Sessió de clausura de l'Onzè Congrés, presidida per Jordi Pujol, president de la Generalitat de Catalunya

Tenim tèrmiques, i molt probablement en tindrem alguna més, i cal vigilar-les. A més, podria donar-se el cas que les nostres tèrmiques d'aquí a uns mesos ens plantegin la possibilitat de tornar al carbó, possibilitat que és realment angoixosa des del punt de vista de la contaminació i des del punt de vista del paisatge. I cal dir que si això es fes, no seria pas per un caprici. Només cal que llegeixin el diari *Avui*; agafin-lo per la primera pàgina i entendran ràpidament que aquest és un tema que es pot plantejar. I la conseqüència d'això és greu des del punt de vista de la contaminació. Aquest només és un exemple però evidentment no és pas l'únic; ara m'estava repassant l'índex de la segona ponència, la ponència sobre Ecologia i Salut i hi veig moltes altres coses; però jo els poso aquest exemple perquè com a home de govern em preocupa especialment aquest tema, la contaminació del mar, la contaminació dels rius, la contaminació per radioactivitat, la contaminació que produeixen les tèrmiques i tantes altres coses d'aquest tipus; la contaminació industrial, per exemple, la contaminació que produeixen les granges, de la qual se'n parla molt poc, tema important ja que l'agricultura catalana en una part molt important s'ha salvat gràcies a les granges. Avui del producte agrícola català total el 46% correspon al que podríem dir l'agricultura vegetal, però el 54% restant correspon a les granges, a l'aviram, als conills, a les vaques, als porcs, als vedells. I com que tot això ho necessitem, que ningú no vingui i digui que no hem de criar vedells. El que cal és crear estructures adequades per a veure com podem compaginar aquestes activitats contaminant menys els nostres rius, fins i tot els d'alta muntanya. Perquè abans la contaminació es produïa en les planes i en canvi avui si van dalt de tot d'un riu, molt a prop del naixement, també el troben contaminat. Tal com l'altre dia deia en el Parlament volem fer un país restablert en la seva entitat nacional, amb la seva llengua, la seva cultura, la seva voluntat de ser, el seu reconeixement polític. I a més d'això, dintre del marc de l'Europa Occidental. Per tant això vol dir que d'una certa manera hem d'evolucionar cap allò que un dels seus ponents diu, seguint un criteri que en podríem dir de benestar econòmic net i no només del benefici econòmic net. Ara, aquest benestar econòmic net vol dir que de vegades el creixement econòmic no ha d'ésser tan acusat ja que comporta producció d'energia i comporta granges d'animals, per dir dues coses ben allunyades l'una de l'altra, i el benestar econòmic net comporta naturalment que les platges siguin netes, que un s'hi pugui anar a banyar i que els rius no facin pudor, aquests rius en què fa vint o trenta anys es veien els capgrossos, aquest riu Congost que jo coneixia de petit i que avui al cap de vint o trenta anys hi vas i no hi veus res. Cal lluitar contra la degradació; hi ha de tornar a haver capgrossos al riu Congost.

Ara, repeteixo, ho hem de fer no pas convertint el nostre país en un país bucòlic, en un país pastorívol, en un país en el qual no hi hagi activitat industrial, on no hi hagi activitat de granges. S'ha de fer tot això, però al mateix

temps fer-ho de tal manera que el país es mantingui net. Per tant necessitem aquest gran esforç en el camp econòmic, necessitem aquest punt d'equilibri, entre el tirar un país endavant i al mateix temps mantenir-lo net, presentable, habitable. Jo de vegades, parlant amb un ecologista radical, li dic: si tu haguessis existit en el segle XVIII o en el XIX, Holanda no existiria i quan els holandesos haurien decidit anar a guanyar tres pams de terra al mar hauries dit: no, això altera la natura, aquest ocell, l'altre, el de més enllà poden desaparèixer. Però Holanda no existiria! Per tant, he de dir ben clar que nosaltres som partidaris que Holanda existeixi. Ja m'entenen el que vull dir: que Holanda existeixi vol dir que Catalunya sigui un país modern, un país el més ric possible, un país el més progressiu possible, un país europeu en el sentit ple de la paraula, però volem que sigui també com avui és Holanda per l'altra banda. Holanda ens porta molt d'avenç en aquest camp de defensa de la natura, de la defensa de la salut i en general de l'ecologia. Volem que Catalunya sigui un país net, un país en el qual es respectin fins i tot els capgrossos del riu Congost, per entendre'ns. Perquè darrera d'aquest respecte, que ara pot fer somriure, hi ha el respecte a tota una manera de viure més sana, més neta, fins i tot més joiosa, més saludable i jo diria humanament, i espiritualment, millor.

Voldria ara referir-me a l'altra gran característica d'aquest Congrés. Aquest és un Congrés de Metges i Biòlegs de Llengua Catalana. Vostès saben molt bé que jo sóc essencialment un nacionalista, a part d'ésser metge, un metge, diguem-ne, molt especial. Per això, per a mi, la defensa de la llengua és un fet absolutament primordial. En aquest sentit sempre dic que ja és important que ens deixin fer carreteres, que ja és important que ens deixin inspeccionar les granges o les centrals tèrmiques, ja que a través d'això és com hem de construir la nostra societat. Però el més important de tot és que els catalans continuem essent catalans. És per això que volem l'Estatut, un Estatut que ens agradaria que ens permetés de fer moltes coses: que ens permeti inspeccionar les granges, que ens permeti tenir les nostres competències en el terreny de la salut o en el de les carreteres; però que per sobre de tot ens permeti defensar la nostra catalanitat. I per això els he de donar les gràcies de la manera més expressiva perquè vostès, a través d'aquest Congrés, aquest objectiu fonamental el serveixen millor que ningú i a més l'han servit sempre. Ara mateix, en contemplar un moment l'exposició bibliogràfica, he tingut ocasió de recordar que el primer Congrés de Metges de Llengua Catalana tingué lloc l'any 1913. Ja aleshores, fa gairebé setanta anys, la nostra gent, la nostra classe mèdica va entendre que una llengua no es defensa només amb poesies, que no es defensa només amb estudis literaris molt erudits ni amb temes d'estudis humanístics, que una llengua només és viva quan serveix per a tot, i evidentment, quan serveix per a la ciència, i quan serveix en el nostre cas per a la medicina. Recordo que quan tenia setze o disset anys, i afortunadament per tradició familiar ja

era catalanista, en una situació com era la dels anys quaranta un podia tenir la seva perplexitat sobre què era això de Catalunya i especialment sobre quina viabilitat tenia això de Catalunya. Un se sentia absolutament aïllat en el clos de la seva família. I en aquestes circumstàncies tan poc favorables una de les coses, una de les tantes coses, que em van fer pensar que això de Catalunya era una cosa important, no solament perquè m'ho hagués dit el meu pare, o perquè hagués llegit el llibre de Maragall que havia trobat a les golfes de casa; no solament per això, sinó perquè havia trobat un altre llibre que era justament un número d'aquestes «Monografies Mèdiques» que dirigia el doctor Jaume Aiguader. Aleshores és quan vaig comprovar que aquesta llengua no és una llengua que servís només per a fer rodolins, no és una llengua exclusivament per als Jocs Florals, sinó que és una llengua que serveix per a parlar de medicina com serveixen el francès, l'anglès, el castellà. No fou l'única, evidentment, hi va haver moltes petites coses d'aquestes que em van fer entendre que aquest país que jo estimava era un país que valia la pena.

I us devem a vosaltres, que avui, a l'any 80, com l'any 76 al darrer Congrés a Perpinyà hàgiu demostrat amb l'exemple el que podríem dir la utilització lingüística, és a dir, la normal utilització del català en el terreny científic, i us devem el posar al dia la llengua a fi que es pugui utilitzar sense cap mena de dificultat. En aquest sentit crec que no estem pitjor del que estàvem l'any 35, i això vol dir que durant aquests quaranta anys, la classe mèdica catalana —ajudada segurament per gramàtics— però la classe mèdica catalana en darrer terme ha defensat la llengua, és a dir ha defensat el seu reducte, la seva trinxera. Cadascú havia de defensar la seva trinxera, la seva posició; vosaltres heu defensat amb èxit la vostra, i jo us en dono les gràcies.

I una última cosa us volia dir. Tenim un país viu. Tenim un país amb dificultats, amb problemes; d'acord. Tenim un país amb greus tensions, amb greus contradiccions; d'acord. L'horitzó no és clar en molts aspectes; d'acord. Però nosaltres tenim un país viu. Avui mateix, aquest matí vinc de Tarragona; de la plaça de braus de Tarragona plena de gom a gom perquè es feia un gran concurs casteller. Em direu que perquè parlo ara dels castellers. Però no surto del tema; la vitalitat d'un país no la poden manifestar només els metges, no la poden manifestar només uns quants erudits, no la poden manifestar només uns quants savis; si no té base popular, això no va enlloc, seria un país mort, un país erudit per a arxivar potser, que tindrà un valor per a l'arxiu, però no seria un país viu.

Per tant tenim de tot, des dels castellers de Tarragona, aquesta manifestació tan forta, tan enèrgica, tan profunda, tan autèntica, tan genuïna de la catalanitat, tan sana, tan integradora des d'un punt de vista de la totalitat de la població catalana, fins a allò que vosaltres representeu, aquest esforç, del qual jo us felicito, no solament per l'acte d'avui, sinó pel que heu